

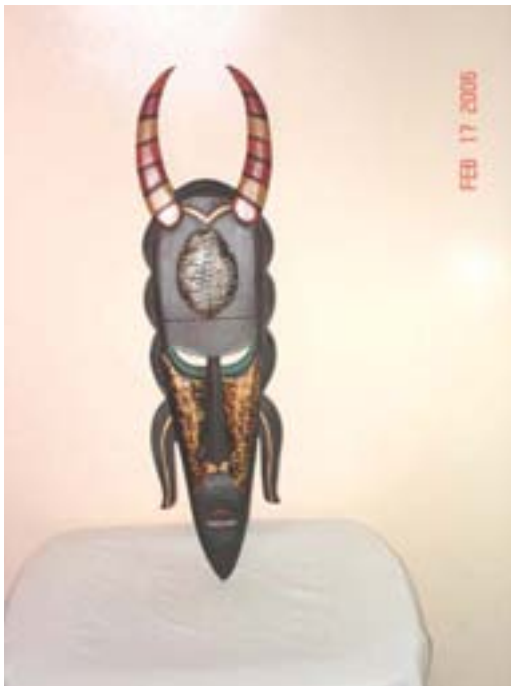
NHỮNG CON VẬT TRONG TÍN NGƯỠNG

QUA MỘT SỐ HIỆN VẬT TẠI VIỆN BẢO TÀNG VĂN HÓA VÀ TÔN GIÁO THẾ GIỚI

Châu Nhật Tân Ph.D.

I. LOÀI VẬT TRONG TÍN NGƯỠNG:

Có lẽ con người có tín ngưỡng bắt đầu từ những hiện tượng thiên nhiên trong trời đất và sùng bái thiên nhiên cũng bởi lẽ sợ. Sợ thiên nhiên giáng họa, Sợ bởi đối diện với những hoàn cảnh mà bản thân không thể giải thích được, sợ bởi những tiếng động những gào thét của đất trời lớn hơn khả năng tiếp nhận của bản thể... Từ nỗi sợ sẽ dẫn đến cô đơn. Khi con người lâm vào sự sợ, thì dù bên cạnh họ có bao nhiêu người, bao nhiêu lực, ... họ vẫn thấy thiếu, vẫn thấy cô đơn.

Khi trời đất nổi cơn thịnh nộ thì con người lay trời, lay đất, lay những hiện tượng thiên nhiên. Nhưng bão nổi vẫn cứ nổi, sấm đánh vẫn cứ đánh, mưa tuôn vẫn cứ tuôn, ... sự lay lục của con người hầu hết đi vào hư không, không biết lúc nào lời cầu xin có kết quả, không biết “ý Trời” sẽ như thế nào? Từ cái sợ nên thành nỗi cô đơn, muốn có một cái gì đó bên mình để giải tỏa tâm trí. Vì vậy, con người đã nghĩ đến những hình tượng để tượng hình những oai lực của Trời Đất theo tâm trí của họ. Để họ không cảm thấy bơ vơ và luôn thấy rằng họ có thể nói chuyện, lay lục, thỉnh cầu trực tiếp được với Thượng Đế, với Thiên Thần, với Trời Đất.

Hình bên: Mặt nạ tế thần mang hình thú của một bộ lạc tại Phi Châu – Hiện vật

trưng bày tại Viện Bảo Tàng Văn Hóa và Tôn Giáo Thế Giới.

Hình ảnh nào con người cho là mạnh mẽ, khó đối trị và vĩ đại trong tâm tưởng của họ thì được sử dụng làm hình ảnh của Thần Linh. Vì thế, thời kỳ tượng pháp đầu tiên được bắt nguồn từ thời hoang sơ của loài người. Con người khi tìm cái ăn và sự đe dọa họ chính là những con thú. Từ thường luồng dưới nước đến hồ báo rừng sâu. Vì vậy, hình ảnh con thú là hình ảnh đầu tiên xuất hiện trong tín ngưỡng loài người.

Những hình xăm thú trên người, những chiếc thuyền mang dáng dấp của những loại rắn, thường luồn dưới nước, những chiếc lông chim trên đầu, những răng nanh nhọn được mang trước ngực,... Nói chung con người sơ khai đã dùng hình ảnh thú để làm hình ảnh “thông linh” với Thượng Đế.

Viện Bảo Tàng Văn Hóa và Tôn Giáo Thế Giới sẽ trưng bày một số hiện vật mang hình ảnh thú qua tín ngưỡng của con người. Từ đó cho thấy cái khởi thủy tội lỗi của con người không phải là thiếu văn minh nên không giải thích được hiện tượng của trời đất. Vì thời văn minh ngày nay, cũng không giải thích hết được tất cả những hiện tượng ấy.

Cái lỗi đầu tiên là sự sợ hãi. Sự sợ hãi phát sinh do thiếu định tâm và định lực. Đó là căn bản của tội lỗi mà điển hình, hình ảnh về Đấng Toàn Năng được nhìn và so sánh qua hình ảnh của hình ảnh của những con vật.

II. LOÀI VẬT TRONG TIẾN HÓA:

Đồng hành với loài người, loài vật cũng có sự tiến hóa về thân thể và tâm linh. Nhiều loài vật cũng đã biểu diễn sự phát triển tâm linh mình và đi vào dòng tín ngưỡng bên cạnh những bắt nguồn dùng hình ảnh con vật để biểu thị Đấng Toàn Năng. *(Loại bài này chúng tôi chỉ viết dựa vào một số hiện vật đã có sẵn trong kho lưu trữ hiện vật của Viện Bảo Tàng Văn Hóa và Tôn Giáo Thế Giới của Võ Vi Quy Nguyên).*

Mặc dầu linh hồn của loài vật không thuộc phạm vi cá thể mà thuộc vào một tập thể gọi là hồn khóm nhưng tôi đã tận mắt chứng kiến rất nhiều lần trong đời đối diện với những anh linh tiến hóa của loài vật và tôi gọi họ là Quỷ Tiên tương đương với đẳng cấp Thần và Địa Tiên của loài người. *(Từ ngữ tạm dùng)*

Trong ảnh: Đạo sĩ cưỡi Thiên Nga (không rõ nhân vật và tiểu sử, mong sự giúp tay của độc giả và pháp hữu khắp nơi).

Lần đầu tiên trong đời, tôi đã chứng kiến cảnh tượng một người đàn ông do hành động bất kính ở miếu Thần Hồ rồi bị chính Thần Hồ nhập thân. Thân nhân của ông mới mang ông đến xin Đức Ngài để được chữa trị. Lúc ấy tôi thấy người đàn ông dường như mất đi lý trí, ông ta gầm rống và lồng lộn lên như một con hổ vậy. Đó là chuyện tôi thân chứng, cũng có thể người nghe cho đó là chuyện hoang đường hoặc có thể người đàn ông đó bị điên?

Sau này, tôi không còn là “khán giả” dự thính những buổi trị bệnh như vậy mà chính tôi trực tiếp trị bệnh. Ca trị đối diện với phần lỵ từ các loài thú tiến hóa đầu tiên mà tôi gặp vào năm 1985, tại trại tỵ nạn Pulau Galang của Indonesia. Lúc đó vào khoảng 8 giờ tối, ngồi ở barrack một mình bên ngọn đèn hột vịt để soạn giáo án cho buổi đứng lớp ngày hôm sau. Một tốp người đàn ông đã đến barrack và nhờ tôi trị bệnh cho em của họ hiện đang được giữ trong Bệnh Viện của Galang 1.

Trên đường tới bệnh viện, chúng tôi bắt gặp 1 thanh niên tuổi chừng 20, đang ngồi bên đường ăn cỏ. Chợt nhìn thấy tôi, người thanh niên hoảng sợ bỏ chạy. Người thanh niên ấy chính là người bệnh mà tôi cần phải chữa trị. Cuối cùng người thanh niên ấy bị bắt lại và đem vào bệnh viện.

Trong bệnh viện, người thanh niên cứ mờ to mắt nhìn tôi trừng trừng, không nói chi cả, chỉ rống những tiếng rống như loài bò. Tôi nhìn anh ta hỏi, anh ta không trả lời, làm đủ mọi cách cũng không trả lời, xem mạch thì mạch rất bình thường không có triệu chứng chi là căng thẳng thần kinh cả. Lúc ấy tôi kết luận, anh ta bị nhập nhưng có điều phần lỵ nhập anh ta không phải là con người mà là một con vật.

Đó là một trong những ca đầu tiên của tôi nên tôi còn đặt ra những giả thiết để tìm cách trao đổi với anh ta. Tôi nghĩ nếu phần lỵ nhập anh thuộc thế giới tâm linh thì phương tiện trao đổi nhau phải bằng tâm linh. Tôi im lặng, nhìn thẳng vào mắt của anh ấy, tập trung đặt câu hỏi trong ý tưởng của tôi:

- Vị là loài bò phải không? Nếu phải vị hãy bỏ nắm cỏ trên tay ra!

Anh ta vẫn nhìn tôi chằm chằm và mở hai bàn tay, thả nắm cỏ xuống đất. Như vậy “người ấy” đã bắt được ý của tôi. Tôi phóng ý tiếp:

- Vị có muốn tôi giúp không? Tôi sẽ giúp cho vị đi tu nhé? Nếu muốn, vị hãy nhả cỏ từ miệng ra và đứng dậy!

Anh ta một lần nữa đã bắt được ý của tôi, nhả cỏ ra khỏi miệng và đứng dậy. Tôi chú nguyện và anh đã trở lại trạng thái bình thường, nói chuyện bình thường.

Điều trên đã chứng minh, ngoài hồn khóm, loài thú đã có những tiến hóa độc lập và phát triển thành những cá thể độc lập.

Bộ tượng các vị Đạo Sĩ cỡi thú, các con thú được cưỡi từ trái sang phải: Voi, Trâu, Long Mã (không rõ các nhân vật. Nhờ ở sự góp tay của các bạn đọc cho biết lai lịch và tiểu sử các nhân vật).

III. LOÀI VẬT TỪ VĂN HÓA TRỞ THÀNH TÍN NGƯỠNG:

Hình bên: Tượng Tôn Ngộ Không, là một nhân vật trong bộ tiểu thuyết nổi tiếng “Tây Du Ký” của Ngô Thừa Ân, Trung Quốc.

Tôn Ngộ Không là một nhân vật hư cấu nhưng lại trở thành một tín ngưỡng trong nhân gian. Nhiều đền thờ Ông Tề đã được dựng lên nhiều nơi tại Trung Quốc và Việt Nam. Kể cả một số hoạt động tín ngưỡng như “đồng cốt”, một số “xác đồng” vẫn tự xưng là “Ông Tề” và chúng tôi đã từng chứng kiến có những “thầy pháp” đã vẽ bùa “Tề Thiên”,... để ếm đối (?).

Có lẽ những quý vị trên không biết nhân vật Tôn Ngộ Không chỉ là một nhân vật tiểu thuyết và là hình ảnh triết lý trong hệ thống tư tưởng và triết học Phật Giáo.

Hình trái: Hình Kỳ Lân được mô phỏng theo điển tả của Đức Khổng Tử vào đời chiến quốc (551-479 Trước Công Nguyên).

Hình phải: Tượng Phượng Hoàng được tạc theo nét nghệ thuật cổ từ thời Tây Châu (Khoảng 1000 năm trước Công Nguyên), được mô tả từ công phẩm của tộc Lạc Việt là chim trĩ trắng. Hình ảnh chim Trĩ trắng từ đó được các họa sĩ phóng tác thành chim Phượng Hoàng.

IV. LOÀI VẬT TỪ HUYỀN THOẠI:

Hình trái: Nữ thần Bastet có hình dạng là một người nữ đầu mèo. Theo văn hóa Ai Cập Cổ là đây là vị nữ thần của tình yêu.

Hình phải: Thánh Miêu (Sacred cat), theo văn hóa Ai Cập Cổ có hai loại mèo được gọi là Thánh Miêu. Thánh Miêu đực tượng trưng cho sự luân hồi của thần Mặt Trời và Thánh Miêu cái tượng trưng cho ánh mắt của Mặt Trời và ánh sáng của Mặt Trăng.

Sư Tử Là một biểu tượng về văn hóa cũng như tín ngưỡng rất lâu đời của nhiều quốc gia trên thế giới. Sư Tử được xem đại diện cho lòng trung thành và trí tuệ. Ngoài ra, Sư Tử còn được xem là biểu tượng của Mặt Trời mang nhiều quyền hành và năng lực.

Nhiều nền Văn Hóa và Tín Ngưỡng còn xem Sư Tử là đại diện của mặt trăng, nữ tính và tình mẫu tử.

Đối với tôn giáo, hình tượng của Sư Tử cũng được xem trọng. Trong Phật Giáo Đức Phật ngồi trên Sư Tử Tọa và theo Cơ Đốc Giáo Sư Tử là hiện thân của Thượng Đế (In Christian tradition, the lion can personify God – Signs and Symbols, Clare Gibson).